

Klicperovy pracovní listy

• HANA •

ALENA MORNŠTAJNOVÁ

ČÁST 1:

PŘED NÁVŠTĚVOU DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ

SOUČASNÁ ČESKÁ LITERATURA

ALENA MORNŠTAJNOVÁ se narodila v roce 1963 ve Valašském Meziříčí. Vystudovala angličtinu a češtinu na Filozofické fakultě Ostravské univerzity. Pracovala jako lektorka anglického jazyka a překladatelka, nyní se živí jako spisovatelka. Žije ve Valašském Meziříčí. Debutovala v roce 2013 románem **Slepá mapa**, druhá kniha **Hotýlek** vyšla v roce 2015. Především díky své třetí publikaci – **Hana** – z roku 2017 se stala jednou z nejoblíbenějších současných českých autorek. Román se v současnosti překládá do jedenácti cizích jazyků a získal několik ocenění. V roce 2018 vyšel román **Tiché roky** a v dubnu 2021 román **Listopád**. V rok později vydala dětské knížky **Kapka Ája** a **Teribear: Tajemství modré krabice**. V roce 2023 rozvířila debatu o autorství kvůli vydání románu **Les v domě**.

Jaké jiné současné české autorky znáš?

.....

.....

Znáš nějaké filmy či knihy, které se věnují stejně jako Hana válečnému tématu?

.....

.....

Diskuze: Je současná česká literatura zábavná i pro teenagery?

PRÁCE S TEXTEM: UKÁZKA Z ROMÁNU HANA

Truda s krásnýma očima ji pevně chytila za ruku, šubala jí a křičela: „Řekni nám, kam odvedli naše rodiny, pověz, kde jsou naše děti.“ Žena se podívala na ruku, která svírala její vyhublé předloktí, potom zvedla pohled k Trudě a kývnutím hlavy ukázala k tmavému dýmu valícímu se z komínů na okraji tábora. „Spálili je. Všechny je spálili.“ Několik vteřin bylo ticho, pak se ozval první vzlyk a místností se rozlehl zoufalý nářek. Viděly jsme už dost, abychom pochopily, že je to pravda. Byla jsem ráda, že jsem do Březinky dorazila sama, protože nejhorším okamžikem pro ženy oddělené od rodin byla ta vteřina, kdy pochopily, že všudepřítomný hnusný nasládlý pach spáleniny, který jsme od svého příjezdu do tábora vdechovaly, je t jedině, co z jejich blízkých zbylo. (...)

Radili mi, že mám zapomenout, protože nechtěli slyšet to, co bych mohla vyprávět. Báli se zbytečně. Zapomenout jsem nemohla, vzpomínky mám vytetované v hlavě navždy jako číslo na levém předloktí. Mluvit o nich bych ale nedokázala.

1. *Jaké máš pocity po přečtení ukázky?*

2. *Jaké pocity v tobě vyvolává slovo válka?*

3. *K čemu sloužilo číslo na levém předloktí?*

FAKTA:

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA

Druhá světová válka trvala šest let a jeden den. Začala 1. září 1939, když nacistické Německo napadlo Polsko a skončila 2. září 1945 kapitulací Japonska. Šlo o nejkrvavější konflikt v dějinách lidstva.

Více...

Milníky:

- 1. září 1939 začala válka v Evropě německou invazí do Polska. Velká Británie a Francie jako hlavní velmoci vyhlásily Německu válku o dva dny později.
- 10. května 1940 se britským premiérem stal Winston Churchill, jehož cílem bylo ubránit Británii před obsazením nacisty.
- 22. června 1940 Francie kapitulovala.
- 10. července 1940 začala letecká Bitva o Británii.
- 7. prosince 1941 zaútočilo Japonsko ze svých letadlových lodí na havajský přístav Pearl Harbor. Spojené státy americké byly vtaženy do války, zapojily se do bojů v Pacifiku.
- Koncem roku 1941 bylo jasné, že na východě to nebudou mít Němci jednoduché, rychlý postup byl zastaven, Sověti mobilizovali zálohy a chystali se na protiofenzivu.
- 6. června 1944 se Spojenci vylodili ve Francii. Takzvaný Den-D odstartoval spojenecké dobývání Evropy.
- V září roku 1944 získali Sověti zpět Němci okupovaná území na Balkáně.
- Těsně před Vánocemi roku 1944 se Němci vzepjali k poslední velké protiofenzivě. Bitva v Ardenách však vývoj války nezvrátila, Spojenci už v lednu roku 1945 elitní německé jednotky porazili.
- V únoru 1945 Rudá armáda osvobodila Budapešť, a zamíří dál na západ.
- 16. dubna 1945 Adolf Hitler spáchal ve svém bunkru sebevraždu.
- 8. května 1945 skončila válka v Evropě, v platnost vstoupila bezpodmínečná kapitulace německých ozbrojených sil.

Oběti druhé světové války:

Odhady o počtu obětí se liší, pohybují se v rozmezí 50–80 milionů lidí. Nejvyšší číslo zahrnuje ztráty na životech způsobené hladem a nemocemi, i ty však s druhou světovou válkou úzce souvisí.

Zahynulo více než 50 milionů civilistů a přes 20 milionů vojáků, a to včetně pěti milionů těch, kteří zemřeli v zajetí.

Podle historiků během druhé světové války zemřelo přes 25 milionů občanů Sovětského svazu (z toho asi 10 milionů vojáků), 15–20 milionů Číňanů (z toho polovina vojáků) a skoro 6 milionů Poláků. Polsko přišlo o téměř pětinu populace. Britové a Američané ztratili shodně skoro půl milionu obyvatel, Francie 600 000 obyvatel, z toho byly dvě třetiny civilistů.

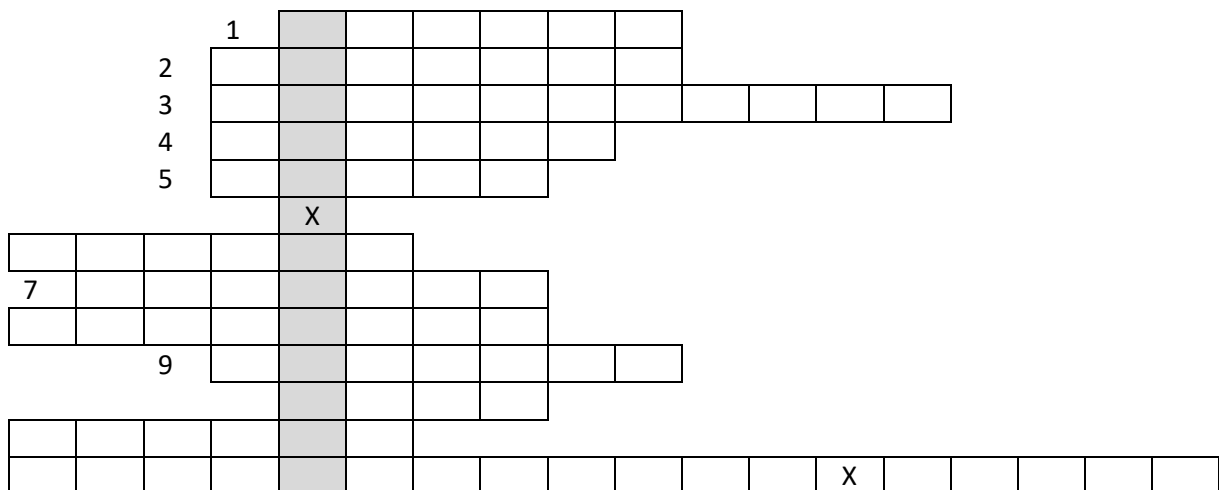
Německo přišlo o více než 5 milionů mrtvých a nezvěstných vojáků a o 1,5 – 3 miliony civilistů. Japonsko ztratilo 3 miliony lidí, z toho byla jedna třetina civilistů.

Obětí holokaustu, tedy masového vraždění Židů, bylo podle historiků asi 6 milionů. Z toho 3 miliony z Polska a jeden milion z území Sovětského svazu.

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA

Takzvaný Protektorát Čechy a Morava vznikl výnosem o zřízení, který sestavily nacistické špičky v noci z 15. na 16. března 1939 na Pražském hradě. Ve střední Evropě vznikl stát, jehož občané byli šest let vystaveni teroru.

Vylušti křížovku:

- 1) Město, ve kterém byla uzavřena dohoda mezi Německem, Itálií, Francií a Velkou Británií o tom, že Sudety budou připojeny k Německu.
- 2) Strana, která se v čele s Adolfem Hitlerem dostala v roce 1933 v Německu k moci.
- 3) Státní zřízení, které bylo na našem území vyhlášeno 16. března 1939.
- 4) Česká obec vypálená nacisty roku 1942. Obyvatelé této obce byli vyvražděni a děti byly poslány na převýchovu do Německa. Stejný osud postihl i obec Ležáky.
- 5) Příjmení muže, který se po odstoupení T. G. Masaryka z funkce stal v roce 1935 československým prezidentem.
- 6) Název pro československé pohraničí obývané německou menšinou.
- 7) Země, která byla nejnebezpečnějším sousedem Československa.
- 8) Země, která po vypuknutí 2. světové války obsadila území Podkarpatské Rusi a jižního Slovenska – tedy oblastí, které byly do té doby součástí Československa.
- 9) Tajná policie nacistického Německa.
- 10) Měsíc roku 1939, ve kterém vypukla 2. světová válka. Stalo se tak po napadení Polska Německem.
- 11) Země, která ve 2. světové válce bojovala po boku Německa a Japonska.
- 12) Kruté vězení, ve kterém docházelo k nejhrubšímu porušování lidských práv a k masovým vraždám. Bylo určeno k zadržení a likvidaci nepřátel nacistického Německa.

Tajenka:

Pevnost Terezín byla původně vojenskou pevností založenou Josefem II. Tajenka prozradí jméno osobnosti, po které byla pojmenována. Svou temnou minulost získala až během 2. světové války.

Zjistí a napiš, k čemu byla pevnost Terezín během 2. světové války využívána.

Napiš, jaké události se vztahují k těmto datům.

- září 1938 _____
- 15. března 1939 _____
- 16. března 1939 _____
- 5. května 1945 _____

ČÁST 2:

PO NÁVŠTĚVĚ DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ

① *Napiš, k čemu sloužily nacistické koncentrační tábory.*

② *Kterou národnost se nacisté snažili zcela vyhladit?*

③ *Co bylo těmto lidem zakázáno?*

④ *Co se dělo s jejich majetkem?*

⑤ *Lidé této národnosti starší 6 let museli nosit viditelné označení. Jaké?*

Charakterizuj stručně postavy z inscenace:

HANA

.....
.....
.....

MIRA

.....
.....
.....

Diskutuj:

1) Proč si myslíš, že v inscenaci hrají jen ženy?

2) Jak bylo během představení znázorněno nebezpečí nacistů?

3) Jaká situace tě nejvíc dojala?

4) Byl v inscenaci i nějaký humor?

ČÁST 3:

BONUSY

Pokud tě téma zaujalo, doporučujeme jednu knížku, film a divadlo.

KNIHA: Kateřina Tučková: Vyhnání Gerty Schnirch

DIVADLO: 294 statečných (Divadlo pod Palmovkou, Praha)

FILM: Lidice (Česká televize, r. Petr Nikolaev)

***Jak na tebe v našem divadelním zpracování působila scéna koncentračního tábora.
Proč si myslíš, že se tvůrci rozhodli rozsvítit v sále?***

Kdo je podle tebe viníkem tragédie, která se stala Haně?

Chceš nám k inscenaci něco sdělit? Napiš nám na predprodej@klicperovodivadlo.cz.

www.klicperovodivadlo.cz